

[Valdemar Sørensen.]

visning til, hvad der fra officiel Side er fastsat som officiel Leje paa en bestemt Slags Lejligheder. Det er derfor af stor Betydning, at denne Bestemmelse praktiseres med fornødent Hensyn til Lovgivningsmagtens Mening med den. Jeg synes, jeg har Ret til at henlede Opmærksomheden paa dette Punkt og navnlig den højtærede Indenrigsministers Opmærksomhed, for der kommer jo det Tidspunkt, da man igen skal til at se paa denne Lovgivning.

Det samme, jeg her har sagt om Tilbøjeligheden til at komme op med Huslejen ved Genudlejning af ledige Lejligheder, gælder i høj Grad om den saakaldte Fremleje, hvor Forholdet nu er blevet noget lignende som det, vi var inde i i den forrige Krigsperiode. Dengang standse man vel Tilbøjeligheden hos visse Grundejere til at forhøje Lejen, men man kom først sent og meget ufuldkomment ind paa at standse de Forhøjelser af Fremlejen, som er en Følge af de samme Tilbøjeligheder hos Lejerne, som Lovgivningen gjorde sig Umage for at stoppe hos Ejerne. Vi har fra Lejerforeningernes Side ingen som helst Lyst til at holde Haanden over de Folk, der paa dette Omraade misbruger de øjeblikkelige Forhold, og vi kan ikke skjule for os selv, at der er en Tilbøjelighed hertil. Det kommer frem i mangfoldige Tilfælde, det kommer bl. a. frem, hvad der for nylig er nævnt i Dagspressen, hvor det drejer sig om de saakaldte Klublejligheder, Delingen af større Lejligheder i mindre — en i øvrigt fortræffelig Foranstaltning. Den Forhøjelse, som saaledes finder Sted i Fremlejerforholdet eller ved Delingen af Lejligheder, kan jo ikke foretages, medmindre de paagældende Lejere er enige med Ejeren af Ejendommen, og der aabner sig derfor her en Mulighed for, at Lejen presses saaledes op, at Grundejerne i Virkeligheden faar deres Del af den Lejerforhøjelse, der talrige Steder sker ved Fremleje. Dette er en Fare, jeg finder det rigtigt at gøre opmærksom paa ved denne Lejlighed. Jeg synes, man maa have Opmærksomheden stærkt henvendt paa, hvad der i Fremtiden, endda i den nærmeste Fremtid, kan ske paa dette Omraade.

Endelig har jeg til sidst det gamle Spørgsmaal om Varmebetalingerne. Det kan jo ikke nægtes, at Byrderne for Befolkningen, saaledes som Brændselsforholdene ligger baade med Hensyn til Pris og Tilførsler, ikke er smaa. Jeg skal ikke tale om Priserne paa udenlandsk Brændsel, men hvad den almindelige Befolkning her i Byen allerede betaler og i Vinterens Løb

vil komme til at betale for danske Brændselsprodukter i mindre Maal, bliver ikke Smaating. Særlig grelt stiller Forholdene sig for alle de Mennesker, der bor i centralopvarmede Lejligheder. Her giver Loven naturligvis, som vi ved, Lejerne Adgang til Kontrol, idet man kan kræve Regnskaberne forelagt og Lejlighed til at gennemarbejde dem og foretage en Revision. I mangfoldige Tilfælde kan dette forsøges gennem Organisationerne, men Omraadet er saa stort, at det ikke kan gøres rationelt ad denne Vej. Fra Myndighedernes Side har man beskæftiget sig meget med Forholdene; der har været nedsat et Udvalg til Overvejelse af alle de Muligheder, der her maa tages i Betragtning, med det Formaal at fremkomme med praktiske Forslag. Men de Forslag, der er fremkommet, er mere af akademisk Natur, de gaar i Almindelighed ud paa at oplyse Befolkningen om den mest sparsommelige Fyring og Indretning af Anlæggene, men Virkningen af den Slags Oplysninger gennem Blade, Radio og Tidsskrifter af faglig Natur er jo ikke stor i Praksis. Hvad det drejer sig om, er i Virkeligheden, hvorvidt de Centralvarmeanlæg, man har, er i en saadan Stand, at de kan siges at fyldestgøre de naturlige Fordringer i Øjeblikket, for de Anlæg, vi har, kan jo kun med Vanskelighed lade sig forandre.

Men af større Vigtighed under de nuværende Forhold er Spørgsmaalet, om Indkøbene af det Brændsel, der anvendes for Lejernes Regning, nu sker i rette Tid, i det rette Kvantum og til de rigtige Priser. Det er man helt ude af Stand til at bedømme, idet den Adgang til Indblik i, hvad der sker, som Lovgivningen hjemler, kommer bagefter, nemlig først ved Regnskabsafslutningen. Det, man mangler i hele dette Forhold, er en officiel Institution, som paatog sig den praktiske Opgave efter Anmodning fra baade Grundejer- og Lejerkredse at undersøge de enkelte Tilfælde og afgive sit Skøn derover. Man kan naturligvis det længst mulige opretholde det Arbejde, der gøres af Grundejerforeningerne og Lejerorganisationerne, men det er af et Omfang og en Natur og medfører saadanne Omkostninger, at jeg under de nuværende Omstændigheder under Hensyn til Sagens Følger vilde finde helt rigtigt, om det offentlige oprettede en saadan Institution.

Nu har man fra Lejerforeningernes Side talt for en Genoprettelse af de gamle Huslejenævne. Jeg skal ikke skjule, at jeg i saa Henseende har mine Betæneligheder, set fra et Lejersynspunkt, men jeg kan ikke se, at der